

DE MANTEL

Toneelspel eenakter

door

JAN DE CALUWÉ

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE MANTEL** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **JAN DE CALUWÉ** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2013 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **5** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN :

Proloogspreker

Een Engel

Een nog niet geboren geest

Een pas gestorvene

Het duiveltje van de mantel van de pas gestorvene

DECOR:

Onbestemde blauwe hoogte tussen rotsen. Opkomsten links en rechts.

Tot regisseur en spelers van 'De Mantel'

Het is van veel belang, denk ik, om als je dit stuk wilt opvoeren, eerst na te denken over wat voor soort stuk dit is.

De personages hebben geen naam, het zijn eigenlijk geen 'personen', maar eerder 'wezens'.

Bij het schrijven heeft mij het meest voor ogen gestaan dat het vrouwelijke wezens zijn. Maar dat hoeft niet.

Hoe gedragen ze zich? Van kinderen wordt soms gezegd dat ze 'engelen' zijn. Daar kun je aan denken. Hoe die op elkaar reageren, elkaar in de rede vallend soms, over elkaar heen buiteland in een dialoogje, dat daardoor niet echt een 'tweegesprek' lijkt. Hoe ze geneigd zijn 'koppels' te vormen; hier b.v. engel – nog niet geborene, en pas gestorvene - egoduiveltje.

Dit zijn vier rollen, en je kunt je afvragen of het spreken van de proloog – eerder opgenomen en bij de voorstelling op band afgespeeld – ook door de stem van de 'pas gestorvene' gezegd kan worden (maar m.i. kan het ook een andere, vijfde, stem zijn).

Veel uitproberen lijkt mij het beste. En dat is ook zo omwille van het 'tekst-zeggen'.

Geen nadruk op de rijmen, maar ook geen gewoon proza. Probeer iets subtiels en ritmisch daartussenin. Mits goed uitgevoerd, zal dit bijdragen aan het uitstijgen boven het gewone realisme, wat mijn bedoeling van de keuze voor de dichtvorm was.

Deze 'speeltekst' lijkt mij ook uitermate geschikt als 'leestekst' om daarmee een vorm van 'reading' te presenteren.

In alle gevallen zal de inhoud stellig uitnodigen om in een voor- of nagesprek daarop in te gaan.

De schrijver

INTROMUZIEK:

(Hildegard von Bingen: cd Sanctus (1000 years of sacred music))

Een PROLOOGSTEM *(die van alle kanten lijkt te komen, wat een onbepaalde indruk geeft, begint door de muziek heen te spreken en neemt het over):* ‘In een flits kwam de gedachte bij me op: wat is mij overkomen? Ik hoorde geen van de vertrouwde geluiden meer: geruis van mensen die om mijn bed heen en weer bewogen, hun stemmen, het kwetteren van vogels buiten het raam....niets.. In dit nieuwe bewustzijn was geen geluid, geen muziek. Zelfs geen licht... Eén van mijn eerste gedachten was: “Ik ben mij nog wel bewust...Heeft de overgang plaatsgevonden?”

Een ENGEL in een lang gewaad en met een muziekinstrument bij zich, komt op en luistert aandachtig naar de stem, loopt in het rond om beter te horen, volgt dit met de opperste belangstelling.

PROLOOGSTEM: *(gaat intussen verder met spreken)* ‘Was ik mijn identiteit nu helemaal kwijt?... Ik herinner me mijn angstige pogingen om uit deze nieuwe toestand te breken en mijn herinnering terug te krijgen. “Wie ben ik? Wat heb ik gedaan? Waar ben ik?” Uiteindelijk (dat weet ik nog) zei ik tegen mezelf: “Geef je over, ga slapen...” en dat heb ik, geloof ik, ook inderdaad gedaan. In elk geval verloor ik toen het bewustzijn. Verder herinner ik me daar niets meer van. Toen ik weer bijkwam, leek het net of ik mij zelf uit een mist omhoog trok. Waar.. waar ben ik hier terechtgekomen? Zijn er wezens? Andere wezens?’

ENGEL: *(komt naar het midden; zegt als tot de stem)*

Geduld.. Laat eerst tot u doordringen:

Wat stelt dit landschap voor?

Hier, voorbij de tijd, geen aardse dingen.

Dit is zoals voor en na de geboort. *(MUZIEK klinkt weer even door. Een ONGEBORENE komt van rechts op, in het rond tastend als iemand in het donker; ze is gekleed in een eenvoudige tuniek)*

EEN ONGEBORENE:

Verdwaald – Ik ben verdwaald. Waar is het spoor?

Moet ik blind verder? Alleen op mijn gehoor?...

Nee, ik begin te wennen aan het zwakke licht,
het groeit. Dit lijkt een bergpas, met zicht

op 's hemels blauwe pieken boven me en onder.
Afgonden gevuld met één blauw wonder.
Ben ik in zo korte tijd hier gearriveerd?
Dan is de aarde niet ver meer, heb ik geleerd:
De schoonheid van wouden, heldere luchten,
diamanten ochtendlicht en het zuchten
van de zee, en zonsondergangen waar het paradijs
oplost in de lucht, en waar mensen zijn, wijs,
vriendelijk en gelukkig – O de aarde!
dat ik mag leven in die groene gaarde
of het nu is als vrouw of als man!
Is hier iemand die mij de weg wijzen kan?
ENGEL: Ja, zuster... De aarde is één dag van hier.
ONGEBORENE: Een engel!.. Dat doet mij plezier.
ENGEL: Jij wilt naar de aarde?... Vanuit deze hoek, kijk, ontdek je de
planeet waar je naar zoekt.
ONGEBORENE: Waar?.. Ik hoor de muziek van het universum
het trillen van 'hoeh' en van 'aummm'
en ik ontwaar ontelbare sterren als
dansers in een kosmische wals.
Waar draait die goede aarde?... Is het díé bol
van laaiende vlammen?
ENGEL: Nee, veel minder vol.
Nog voorbij de Melkweg. Kijk: daar de zon
die de aarde beschijnt... Daar rond...
ONGEBORENE: .. Stippen....
ENGEL: ..Die kleine derde... Kun je die onderscheiden?
ONGEBORENE: Nauwelijks...
ENGEL: Dat is de aarde... 'Hoe bescheiden!' denk je. Maar met veel
moois! – en ook veel leed...
ONGEBORENE: En geboren worden, hoe is dat? Dat ik het weet.
ENGEL: Geleidelijk inslapen, indalen, inbinden, een eb in de
krachtenzee – tot de wijzer blijft hangen en je ontwaakt.... om te
huilen... en te verlangen.
ONGEBORENE: Ik zweer dat mijn wil het niet zal begeven
om lief te hebben tot het eind van dat leven.
ENGEL: Miljarden zijn al met dat plan naar de aarde gegaan.
Misschien lukt het jou. Maar denk eraan
dat zo'n geboorte de geest knevelt en knelt.
ONGEBORENE: Toch wil ik dat je me veel meer vertelt.
ENGEL: Goed. Na mijn eerdere, dringender opdracht.
ONGEBORENE: Wat dan?

ENGEL: Dat ik een mens, die hier wordt verwacht
- pas gestorven – , opvang en verder leidt.
Als de geest van de mens is bevrijd
van zijn lichaam – dood zogezegd -
passeert hij hier en komt bij mij terecht.
Vanuit de Bron zijn mensen voor de reis ooit
vertrokken in een simpel tuniek getooid,
zoals jij nu. Maar door gewenning op aarde
gaan ze met het klimmen der jaren
gedachten weven die een mantel vormen,
Met veel opsmuk! Want dat zijn de normen.
Die maskerade leggen ze niet graag meer af,
al is 't niet het 'zelf' dat de Geest hun gaf.
Mijn plicht is nu dat ik die mens duidelijk maak
dat hij de hemel niet inkomt voordat
hij afstand doet van die vermeende schat,
zijn wáre 'zelf' hervindt en het andere verzaakt.

ONGEBORENE:

Sta me een wens toe.. Mag ik vast...

ENGEL:

Wat?

ONGEBORENE

Laat **mij** die mens bevrijden van zijn last.

ENGEL:

Daar komt zij, nog half in slaap. Je mag het proberen.

En **jij** kunt misschien iets over aardse zorgen leren.

(De PAS GESTORVENE komt langzaam op. Zij draagt over haar tuniek een mantel of lang afhangende cape van een gecompliceerd ontwerp. De mantel is zo ruim dat daar nu een DUIVELTJE uit vandaan komt. Het DUIVELTJE is gekleed in een pak van hetzelfde dessin als de mantel, maar nog opvallender. Een tijd lang beweegt de PAS GESTORVENE zich slaapwandelen. Het DUIVELTJE beweegt mee naast en achter de mantel die zij draagt)

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto